

🗣️ **Kommentar** **Therese Sollien**
Fritt skolevalg er bare
fritt for de flinkeste

Meninger • side 3

Aftenposten

Mandag
14. desember
2020

Grunnlagt 1860
av Christian
Schibsted

○○○

Foto: Morten Uglum

Fikk trafikkskadeerstatning:

Loven forbyr henne å sette pengene i aksjefond

Må ha verge. Fylkesmannen disponerer pengene til Stine Solberg (23). Erstatningsbeløpet må plasseres i bank. Der er renten rekordlav. Bjørn Erik og Gunhild Solberg frykter datterens penger er borte om 30 år.

Nyheter • side 6-7

Lever hjem fra kr. 16
Bestill på ap.no/abo

Uke 51 • Nr. 349
161. årgang

Løssalg
kr. 40

7 039781 201651

Verdens rikeste er blitt enda rikere

Amazon-gründer Jeff Bezos har økt formuen med nær 1000 milliarder norske kroner i et år mange sliter.

Nyheter • side 12-14

Paraply i julegave til sykehus- ansatte

Normalt gir ikke Telemark sykehus julegaver. I år er det unntak: De ansatte får paraply med sykehuslogo.

Nyheter • side 22-23

Dette er også Oslo

Olivia Sletten Høva (4) setter utfor på Frognerseteren.

Nyheter • side 8

Håndball-EM: Ekspertene mener hun kan bli best i verden

Henny Reistad
storspiller for Norge.

Sport • side 38-39

2018: Gratis 2021: 5400 kroner

Trine Gutubakken på Teisen i Oslo er avhengig av bil. Fra nyttår øker prisen på beboerparkering kraftig.

Nyheter • side 4-5

Tre gode korona- nyheter for Oslo

Men ni måneder inn i pandemien viser en fersk rapport at det er hard belastning på skoler og barnehager.

Nyheter • side 10

Trafikkoffer må slå Oljefondet for å få full uttelling:

Staten: Du må få 4 prosent avkastning på erstatningen

Loven: Sett pengene i banken

Sigurd Bjørnstad og Morten Uglum (foto)

For å få full uttelling av erstatningen etter en trafikkulykke må Stine Solberg (23) forvalte pengene bedre enn Oljefondet. Men loven pålegger henne å sette pengene i banken, hvor pengene nå blir mindre og mindre verdt.

E24

Økonomi fra E24.no

Stine Solberg (23) var i august 2015 på vei hjem fra fest som passasjer i en bil. I en sving gikk det galt, bilen ble kastet opp i luften og traff en garasje. Mønet traff der Solberg satt.

Hun fikk en komplisert hodeskade. Solberg fikk en betydelig erstatning etter mange år på forhandlinger med forsikrings-selskapet.

Nå har hun store lammelser og er avhengig av rullestol. Hun har synsvansker, har utviklet epilepsi og har flere helseproblemer. Vurderingen er varig medisinsk invaliditet på over 100 prosent.

Helsetilstanden gjør at Stine Solberg har fått verge. Erstatningspengene blir i slike tilfeller disponert av Fylkesmannen i Vestfold og Telemark. Lov om vergemål pålegger Fylkesmannen å sette Solbergs penger i banken. Der er det ikke mye rente å få.

Må skaffe seg avkastning

I Kvelde utenfor Larvik bor hun i den ene halvparten av en tomannsbolig foreldrene har bygd. Hun har dem vegg i vegg og alt er tilpasset hennes behov. Det er god plass til rullestol og treningsapparater.

Det gjør livet mye lettere for oss alle å ha en slik bolig, sier faren.

Trafikkofre og andre blir hvert år tilkjent millioner i erstatninger etter ulykker og skader.

Erstatningen beregnes ut fra hva man trenger resten av livet for å kompensere for bl.a. tapt inntekt og ekstra utgifter. Den betales ut i ett stort beløp.

Men beløpet som utbetales her og nå er mindre enn det man krone for krone regner som nødvendig for å dekke tapt inntekt og ekstra utgifter. Årsaken er at staten antar at trafikkofre og andre skal klare å skaffe seg en relativt høy rente på pengene, slik Aftenposten/E24 skrev tirsdag 8. desember.

Loven bestemmer: bankinnskudd

I en dom i 2014 fastslo Høyesterett at 4 prosent realrente skal brukes. Sagt på en annen måte: Det blir lagt til grunn at den som får erstatning skal oppnå en avkastning på 4 prosent på toppen av prisveksten. Det er betydelig mer enn de 3 prosen-

FAKTA

Erstatning for skade

Flere lover regulerer erstatninger for personskader, blant annet lov om skadeerstatning og lov om yrkesskadeersikring. Det er ordninger for pasient-skader, voldsoffer, trafikk-skader og yrkesskader.

Enkeltpersoners erstatninger kommer som oftest fra statlige erstatningsordninger eller fra et forsikrings-selskap.

Erstatninger for skade skal i mange tilfeller dekke fremtidig tap av inntekt, fremtidige ekstra utgifter og kompensere for fremtidige ulemper.

Slik erstatning blir utbetalt på forskudd som et engangsbeløp. Den må derfor basere seg på en rente som regner fremtidige beløp om til et beløp i dagens penger. Slik kan erstatningen fastsettes.

En såkalt «realrente» på 4 prosent (etter fratrukk for forventet prisvekst) er den vanligste. Den ble fastsatt av Høyesterett i 2014.

Noen erstatninger kan bli utbetalt som et fastsatt beløp på grunnlag av tabeller som kobler erstatning til gitte kjennetegn eller på grunnlag av en særskilt vurdering i hvert tilfelle.

tene regjeringen forventer at Oljefondet skal klare.

Men Solberg og andre med verge får ikke engang muligheten til å prøve å få slik avkastning. Vergemålsloven pålegger Fylkesmannen å sette pengene i banken.

Solbergs far forteller at datterens rente i de ulike bankene er fra 0,15 prosent til 0,95 prosent.

Årlig prisvekst siden 2015 har vært 2-3 prosent. Realrenten i banken blir kraftig negativ.

Men erstatningsbeløpet er altså basert på at hun skal få en realrente på 4 prosent. For tiden får hun mindre enn 0.

Ikke fullverdig erstatning, mener faren. Erstatningspengene blir i realiteten mindre verdt for hver dag som går. Bjørn Einar Solberg mener datterens erstatning ikke er fullverdig.

Stine er ung, og pengene skal vare i mange år. Erstatningen er basert på at hun oppnår svært høy avkastning. Samtidig skal pengene etter loven plasseres til det som nå er negativ realrente. Dette er helt urimelig, sier han.

Solberg frykter at pengene er brukt opp i løpet av 30 år.

Da er Stine så vidt fylt 50 og har forhåpentlig mange år igjen, sier han.

Staten krever inn skatt av erstatningen. Faren synes 4 prosent realrente er helt urimelig, men enda verre er det at loven pålegger Fylkesmannen å sette pengene i banken.

Renten i banken dekker ikke engang formuesskatten hun må betale. Kombinasjonen av svært lav rente og formuesskatt gjør at pengene renner ut, sier han.

Aksjer og eiendom gis en rabatt for formuesskatten beregnes. Bankinnskudd er ett av svært få formuesobjekter som har full verdssetting i formuesskatten.

Skattesatsen er 0,85 prosent med et bunndrag.

Moren er Stine Solbergs verge, mens pengene fra erstatningen blir disponert av Fylkesmannen. Foreldrene leverer årlig regnskap for den delen av datterens utgifter som blir dekket av erstatningspenger.

Store innkjøp, for eksempel ny TV til Stine, må godkjennes av fylkesmannen, sier faren.

Regner med høy rente

Dersom staten hadde beregnet at mottagerne av erstatning kunne fått for eksempel 2,5 prosent realrente på erstatningspengene, ville det utbetalte beløpet blitt mer enn en tredjedel høyere. Det ville utgjort flere millioner kroner i forskjell for Solberg.

Med null realrente ville erstatningen blitt nesten tre ganger så høy.

Utrekningen er gjort av Advokatfirmaet Ness Lundin. De har brukt et program laget av selskapet Jussystemer. Programmet blir brukt i erstatningssaker ved domstolene og av forsikringsselskapene.

«Systematisk undererstatning»

Det som tidligere var Fylkesmannen i Oslo og Akershus er ikke fornøyd med reglene.

I et brev til Justisdepartementet i mars 2018 skrev Fylkesmannen at ved en forut-satt rente ved beregningen av erstatningen som er høyere enn bankrenten man kan få, «tærer skadelidte løpende og helt ufrivillig på erstatningen.»

I Høyesteretts dom i 2014 hadde daværende dommer Toril Marie Øie og to andre en særmerknad.

De tre gikk inn for å bruke en egen, lavere rente når man skal beregne erstatningen for dem som blir pålagt å ha pengene i banken:

«En [...] rente på fire prosent for dem som er underlagt ordningen med tvungen forvaltning av midlene, vil innebære en systematisk undererstatning for denne gruppen sett i forhold til kravet om full erstatning».

Nå er Øie justitiarius og leder av Høyesterett. Flertallet støttet henne ikke i 2014 og mente det var opp til Stortinget å bestemme dette.

Nye regler i arbeid

Justisdepartementet vil endre reglene. I et høringsnotat fra august i fjor forslår departementet en lovendring. Høringsfristen gikk ut for ett år siden.

Den foreslåtte lovendringen gjør det mulig å bruke en lavere rente i utmålingen av erstatningen når «erstatningen fullt ut eller delvis skal plasseres som bankinnskudd etter vergemålsloven (...)».

I Aftenposten på tirsdag svarte departementet at «det tas sikte på» å legge frem et forslag for Stortinget før sommeren.

